

Vejledende kriterier for fastsættelse af plejevederlag

Landets Kommuner har efterspurgt vejledende kriterier for fastsættelse af plejefamilievederlag, hvorfor nedenstående skrivelse fremsendes. Nedenstående skrivelse vil indgå i den endelige vejledning for plejeområdet når denne er endelig.

På tidspunktet for offentliggørelsen af vejledningen til plejefamilieområdet ophører denne skrivelse.

Indholdsfortegnelse

Høringer:.....	2
Regler for plejevederlag	5
Vejledende kriterier for fastsættelse af plejevederlag.....	6
KL's 7-trinsskema.....	6

Høringer:

Nærværende har været i høring den 10. december 2020 til 10. januar 2021 på høringsportalen samt fremsendt til landets 5 Kommuner, Børnetalsmanden (MIO), Organisationen Bedre Børneliv (MIBB) og Det Sociale Ankenævn.

Indkommende høringssvar:

Kommuneqarfik Sermersooq

”Naalakkersuisuts forslag til vejledning om fastsættelse af vederlag for plejefamilier tager udgangspunkt i retningslinjer, som har været anvendt ved fastsættelse af vederlag for plejefamilier i Danmark og bygger på et materiale, der oprindeligt er udarbejdet af Kommunernes Landforening (KL) i DK. Anvendelsen af KL’s retningslinjer har været meget udbredt blandt kommunerne i DK, men flere kommuner har valgt at overgå til andre modeller, der er mere enkle og kræver mindre administration. Socialstyrelsen i DK har udviklet andre modeller, herunder den såkaldte gennemsnitsmodel, der bygger på færre aflønningstrin end KL’s. KL har i 2019 valgt at anbefale kommunerne at anvende denne model frem for den hidtidige model fra 100 til 700 % vederlag.

Det er prisværdigt, at der med den nye bekendtgørelse er åbnet op for en større ramme med hensyn til fastsættelse af vederlaget, men hvis Naalakkersuitut i sin vejledning af kommunerne alene anvender et delvist forældet materiale fra en dansk kontekst, så må det betegnes som utilstrækkeligt og dermed ikke videre anvendeligt i en grønlandsk sammenhæng. Efter kommunens overbevisning bør der indarbejdes nogle indikatorer for fastsættelse af vederlag, som forholder sig til de problemer, der giver anledning til grønlandske børn og unges anbringelse uden for hjemmet; særligt følgevirkninger efter vold, overgreb, selvmordsforsøg og andre traumatiske hændelser. Disse forhold er underbelyst i KL’s materiale.

Vejledningen bør indeholde anvisning af en mere overskuelig model til fastsættelse af vederlaget, og vejledningen skal i højere grad forholde sig til grønlandske forhold. Som udgangspunkt foreslår kommunen, at vejledningen anbefaler en model i lighed med gennemsnitsmodellen, hvor der eksempelvis benyttes 4 trin, og oversigten over indikatorer kan umiddelbart anvendes med følgende modifikationer: 1 x vederlag udgør trin 1; 2 & 3 x vederlag udgør trin 2; 4 & 5 x vederlag udgør trin 3; og 6 & 7 x vederlag udgør trin 4.

Forslaget til en model, inspireret af den danske gennemsnitsmodel, skulle derfor indeholde disse 4 trin:

1) 1 x vederlag: Fortrinsvis til netværksanbringelser, og anbringelser af børn på grund af midlertidigt fravær af omsorgsgiver eller børn uden sociale problemer.

2) 2 x vederlag: Til almindelige plejefamilier uden særlige pædagogiske forudsætninger.

3) 4 x vederlag: Til erfarne plejefamilier med anbringelser, der kræver særlige forudsætninger. Der er krav om 2 plejeforældre i familien og der skal tages stilling til omfanget af plejeforældrenes øvrige arbejdsforpligtelser.

4) 6 x vederlag: Til særligt erfarne plejefamilier, der varetager meget krævende anbringelser. Der er krav om 2 plejeforældre i familien, og der skal tages stilling til omfanget af plejeforældrenes øvrige arbejdsforpligtelser, herunder om den ene skal være hjemmegående.

Der er i modellen taget højde for, at det månedlige vederlag i Grønland er 645,- kr. højere end i Danmark. Trin 4 udløser et vederlag på over 30.000,- kr. mdl., hvilket kan anvendes som aflønning af et plejeforhold, hvor plejefamilien har alternative kvalifikationer til en ansættelse som professionel plejefamilie.

Det bør tages i betragtning, at mange sagsbehandlere, familieplejekonsulenter og mellemledere i de kommunale forvaltninger kun har et spinkelt erfaringsgrundlag til at vurdere og dermed fastsætte et passende vederlag for en anbringelse i en plejefamilie. Det bør derfor tilstræbes med en enkel model at foregribe en risiko for, at de grønlandske kommuner ud fra enslydende kriterier kommer til at udvikle en meget uensartet praksis på området."

Socialstyrelsen besvarelse:

"Det foreliggende materiale er Socialstyrelsens anbefaling til fastsættelsen af plejevederlag.

Denne model er valgt fordi udfaldets resultat har kunne ses anvendt i Danmark over en årrække. Udfaldet er ønskeligt for de grønlandske plejefamilier. Gennemsnitsmodellen er en videreudvikling af vederlagsmodellen. Derfor kan landets Kommuner anvende denne hvis dette er besluttet i den enkelte Kommune"

Departementet for Finanser:

"Departementet for Finanser noterer at vejledningen ikke giver kommunerne eller Landskassen øgede udgifter ift. hvad der er beskrevet i de økonomiske konsekvenser af Inatsisartutlov nr. 20 af 26. juni 2017 om støtte til børn."

Følgende har ingen bemærkninger.

Styrelsen for Forebyggelse og Sociale Forhold.

De resterende høringsparter har ikke indleveret hørings svar.

Regler for plejevederlag

Efter Inatsisartutlov nr. 20 af 26. juni 2017 om støtte til børn (herefter kaldet Børnestøtteloven) § 37, stk. 7, jf. Selvstyrets bekendtgørelse nr. 13 af 10. oktober 2019 om plejefamilier (herefter kaldet Plejefamiliebekendtgørelsen) §§ 20 og 21, skal kommunen udbetale plejevederlag til plejeforældrene.

Pr. 1. januar 2020 trådte Plejefamiliebekendtgørelsen i kraft. Ved ikrafttrædelsen af den nye Plejefamiliebekendtgørelse er der udarbejdet et værktøj, der kan vejlede kommunerne i, at fastsætte niveauet for plejevederlaget ud fra plejeopgavens omfang og kompleksitet.

De gældende regler om løn og plejevederlag fremgår af Plejefamiliebekendtgørelsens §§ 20 og 21. I henhold til § 22 aflønner kommunalbestyrelsen professionelle plejefamilier efter gældende overenskomst. Netværksplejefamilier og kommunale plejefamilier modtager plejevederlag iht. Plejefamiliebekendtgørelsens §§ 20 og 21.

Departementet for Sociale Anliggender og Justitsområdet fastsætter plejevederlaget én gang årligt. De gældende satser for plejevederlag fremgår af Cirkulære om gældende sociale kontantydelse.

I Cirkulæret (2020) er plejevederlaget fastsat til 5.134 kr. månedligt. Kommunen kan forhøje plejevederlaget med 700 %, når plejeopgaven kræver en ekstraordinær indsats, der stiller særlige krav til plejefamilien med hensyn til pædagogisk indsats og omsorg. I forbindelse med akutte anbringelser til plejefamilier er plejevederlaget sat til 488 kr. pr. døgn (Cirkulære 2020), mens den vejledende takst for aflastningsvederlag er sat til 342 kr. pr. døgn (Cirkulære 2020).

Vejledende kriterier for fastsættelse af plejevederlag

Børnestøtteloven skærper kravene til plejefamiliernes kompetencer, og Plejefamiliebekendtgørelse fra 2019 lægger op til en øget differentiering i fastsættelsen af plejevederlag.

Hvis sagsoplysningen er mangelfuld, og barnet ikke er udredt, vil det udfordre såvel de kommunale beslutningstageres, som plejeforældrenes, forudsætninger for på et sagligt grundlag, at vurdere omfanget og kompleksiteten i en plejeopgave. Det ufuldstændigt billede af barnet og dermed plejeopgaven vil medføre usikkerhed og en svær dialog om niveauet for plejevederlaget.

Plejefamiliebekendtgørelsen skærper kravene til sagsoplysningen og undersøgelsen af barnets udfordringer og ressourcer i forbindelse med anbringelsen af barnet. Plejevederlaget skal fastsættes inden for et mere differentieret spektrum, der baserer sig på et retvisende billede af plejeopgavens omfang og kompleksitet. Det vil sige barnets plejebestand skal matche og dækkes af plejefamilies evner og kunnen, som afspejles i plejevederlaget.

Skal det være muligt at rekruttere kompetente plejefamilier er det nødvendigt, at plejefamilierne modtager uddannelse, supervision og økonomiske støtte, der svarer til plejeopgavens omfang og kompleksitet.

En forhøjelse af plejevederlag til plejefamilier vil naturligt implicere skærpede krav til plejefamiliernes kompetencer. Det er i den forbindelse væsentligt, at kommunerne efter Børnestøttelovens § 45 om socialfaglige undersøgelser afvejer og beskriver belastningsgraden hos de børn og unge, som en plejefamilie er egnet til at modtage.

Med henblik på at skabe en ensartet praksis og et vejledende grundlag for at differentiere plejevederlaget til plejefamilier efter opgavens omfang og kompleksitet foreslås det, at kommunerne efter ikrafttrædelsen af Plejefamiliebekendtgørelse anvender et 7-trinsskema, der er udviklet af Kommunernes Landsforening i Danmark.

KL's 7-trinsskema

KL's 7-trinsskema er udmøntet i 7 vejledende tildelingskriterier. Skemaet består af en oversigt, der skaber sammenhæng mellem barnets støttebehov, kravene til plejefamilien og antallet af tildelte plejevederlag. Efter 7-trinsskemaet kan en plejefamilie honoreres med op til 7 plejevederlag på grundlag af en systematisk gennemgang af plejeopgavens omfang, hvilket harmonerer med Plejefamiliebekendtgørelsens hjemmel til at forhøje plejevederlaget med op til 700 %.

Vægten i skemaet er primært lagt på kompleksiteten i plejeopgaven, samt hvilke støttebehov barnet vurderes at have. Med afsæt i oversigten over belastningsfaktorer fx angstsymptomer og/eller ikke socialt aldersvarende udvikling bliver det vurderet, hvilke krav opgaven stiller til plejefamilien med hensyn til omsorg og pædagogisk indsats samt plejeforældrenes tilknytning til det almindelige arbejdsmarked. På den baggrund bliver der angivet et vejledende antal plejevederlag.

SKEMA 1: SKEMA, INSPIRERET AF KL'S VEDERLAGSMODEL, TIL HONORERING AF PLEJEFAMILIER I SIN FULDE LÆNGDE:

1. Barnets støttebehov	2. Krav til plejefamilien	3. Vejledende honorering
<p>Som børn er flest på samme alder. Behov for omsorg, forsørgelse og opdragelse.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uproblematisk kontakt til biologiske forældre. • Børn uden omsorgsgivere, uden at barnet har større udfordringer • Forældre bortrejst fra hjemsted • Børn hvis forældre har kortvarig sygdom 	<p>Ingen specielle krav, udover at barnet skal indgå på linje med egne børn. Ikke nødvendigt at lægge familiens dagligdag om hverken erhvervmæssigt eller socialt.</p>	<p>1 x plejevederlag</p>
<p>Barnet har behov for ekstra støtte/stimulering eller skal opretholde jævnlig kontakt med forældre, eller kontakten er uproblematisk</p> <ul style="list-style-type: none"> • Flere indikatorer af de ovenfor nævnte eller af større sværhedsgrad 	<p>Kræver større indsats fra plejefamilien end ovenfor enten i forhold til barnets behov eller i forhold til samarbejdet med barnets forældre.</p>	<p>2 x plejevederlag</p>
<p>Indikatorer på belastninger såsom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Faglige/socialt problemer i skolen. • Ikke socialt aldersvarende udvikling. • Søvnproblemer/mareridt. • Ikke aldersvarende motorisk udviklet. 	<p>Krav om en pædagogisk indsats i et omfang, der vil kunne udfordre plejefamilien både familiemæssigt og socialt.</p>	<p>3 x plejevederlag</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Manglende selvtillid. • Angstsymptomer. • Manglende tillid til voksne. • Vådligger og lignende urenlighed. • Behov for bistand af psykologisk art. • Diverse psykosomatiske reaktioner. • Lettere fysisk/psykisk handicap med behov for motorisk, psykisk og social træning. • Træning og ledsagefunktioner. 		
<p>Flere af de ovenfor nævnte belastningsindikatorer, der medfører omfattende omsorgs- og/eller opdragelsesbehov.</p>	<p>Opgavens art gør det nødvendigt at indrette plejeforældrenes arbejde udenfor hjemmet efter barnets behov.</p>	<p>4 x plejevederlag</p>
<p>Mange af de belastningsindikatorer, der fordrer pædagogisk indsats af adfærdsregulerende karakter.</p>	<p>Opgavens art kræver pædagogisk indsats, der kræver dels en vis erfaring, dels at plejeforældrenes samlede beskæftigelse højst må udgøre 1½ fuldtidsstilling.</p>	<p>5 x plejevederlag</p>
<p>En eller få alvorlige belastningsindikatorer såsom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spiseforstyrrelse. • Psykiatriske symptomer. • Flere tidlige anbringelsesforløb. • Følgevirkninger af incest eller anden mishandling/groft omsorgssvigt. • Misbrugsproblemer. • Sværere fysisk/psykisk handicap med uhensigtsmæssig adfærd og/eller stort aktivitetsniveau. • Fysisk/psykisk handicap med omfattende plejebehov. • Fysisk/psykisk handicap med behov for konstant opsyn. 	<p>Opgavens art kræver behandling og nødvendiggør, at en af plejeforældrene skal have opgaven som udgør én fuldtidsstilling. Der skal stilles krav om erfaring på området og/eller en fagligt relevant baggrund.</p>	<p>6 x plejevederlag</p>
<p>Flere alvorlige belastningsindikatorer af de ovenfor nævnte eller af større sværhedsgrad. Der er tale om svære</p>	<p>Opgaven kræver relevant faglig og erfaringsmæssig baggrund og er så omfattende, at plejeforældrenes samlede</p>	<p>7 x plejevederlag</p>

følelsesmæssige/adfærdsmæssige og/eller sociale problemer, der kræver behandling.	beskæftigelse udover plejearbejdet højst må udgøre én fuldtidsstilling.	
---	---	--

Skemaet udgør et praktisk værktøj, der er relativt enkelt at administrere efter. Det fordrer dog tillid til, at plejefamilierne anvender honoraret på at understøtte barnets trivsel og udvikling og ikke anser det som en ekstra indkomst. Yderligere fordrer det, at kommunerne tilvejebringer den nødvendige dokumentation til at fastsætte plejevederlag efter kriterierne i skemaet fx ved svær omsorgssvigt skal der indhentes relevante vurderinger til brug for vurdering af behovet.

Med afsæt i plejevederlaget i Cirkulære (2020) om gældende sociale kontantydelse vil en plejefamilie, der bliver tildelt 7 x plejevederlag modtage 35.476 kr. pr. måned. Det er i den forbindelse væsentligt at bemærke, at plejeopgaven fra trin 4-7 i skemaet i stigende grad begrænser (minimum) den ene af plejeforældrenes mulighed for en lønindkomst på arbejdsmarkedet.

Endelig bør omfanget af en plejeopgave revurderes med jævne mellemrum. Eksempelvis oplever plejefamilier ofte, at traumereaktioner og adfærdsproblemer mm. hos anbragte børn eskalerer omkring puberteten og teenageårene. Det er i de aldersgrupper, at der oftest sker sammenbrud i anbringelser. Når der sker større og dokumenterbare ændringer i plejeopgavens omfang, bør det afspejle sig i vurderingen af plejefamilietilladelsen og i plejeforældrenes honorar. Dette er ligeledes gældende hvis barnets udfordringer reduceres eller at plejeopgaven i sin helhed mindskes. Regulering af plejevederlag forventes fortaget på baggrund af en dialog mellem kommunen og plejefamilien.